

Wu De

- kręgosłup wushu

*Myślę że wiele osób,
zwłaszcza współczesnych nauczycieli Wushu powinno codziennie pamiętać o Wude
tak by istota Chińskich Sztuk Walki nie uległa zatraceniu*

- Piotr Osuch, 16-04-2020 r.

Współcześnie wiele szkół tradycyjnych sztuk walki koncentruje się na wykazaniu wyższości swojego systemu, unikalności i różnorodności rozwiązań technicznych, praktycznym wykorzystaniu technik, skuteczności w walce, promocji systemu pomijając bardzo ważny aspekt Chińskich Sztuk Walki jakim jest Wude. Przejawia się to w arogancji zarówno nauczycieli jak i uczniów, braku pokory, pochopnym ocenianiu bez wystarczającej wiedzy, obrażaniu innych i wszechobecnej agresji w stosunku do wszystkiego czego nie rozumiemy. Wiele osób zapomina, że istotą Wushu nie jest jedynie pokonanie (zabicie) przeciwnika, ale przede wszystkim pokonanie własnych słabości tak by moc pomagać innym.

Termin Wude składa się z dwóch znaków: „Wu” (武) oznaczającego „wojenny” i „De” (德), które można przetłumaczyć jako moralność. Połączenie tych dwóch znaków nabiera znaczenia „moralność , etyka Sztuki Wojennej”. Wude zaliczane było do podstawowych cnót konfucjańskich. Wude ucznia, było obok jego umiejętności walki istotnym kryterium oceny poziomu nauczyciela.

By nie stracić wypracowanej przez dziesiątki lat pozycji w środowisku Mistrzów, nauczyciele bardzo dbali o należyty poziom etyczno-moralny swoich uczniów. Wszelkie przejawy odstępstwa od rygorystycznych zasad Wushu były surowo karane z dożywotnim wykluczeniem ze szkoły włącznie. Było to jednoznaczne z niemożnością kontynuowania nauki również w innej szkole Wushu. By uniknąć takich przypadków Mistrzowie bardzo wnikliwie selekcjonowali uczniów z poddawaniem ich różnorodnym próbom jeszcze przed formalnym przyjęciem na ucznia (podczas ceremonii „Bai Shi”). Tu należy dodać, iż w Chinach po dzień dzisiejszy istnieją dwie kategorie osób uczących się Wushu. Są to xue sheng (学生) zwykli uczniowie i tu di (徒弟) tzw. „uczniowie wewnętrznych drzwi”, dopuszczeni do wiedzy nieosiągalnej dla xue sheng. Granicą dla obu tych grup była ceremonia „Bai Shi”. Ceremonią tą uczeń potwierdzał i pieczętował szczególny związek z Mistrzem który stawał się jego „ojcem” (shi fu, 师父). Reszta tu di stawała się jego braćmi i siostrami.

Ceremonia „Bai Shi” była o tyle poważna, iż zwyczajowo wiązała osoby dożywotnio. Mistrz tak jak i faktyczny ojciec stawał się odpowiedzialny za poziom etyczno-moralny i zachowanie ucznia. Shifu służył pomocą nie tylko w podnoszeniu poziomu wu gong (umiejętności wojenne), ale również doradzał w większości problemów codziennego życia jak i podejmowaniu istotnych decyzji.

Na ogólne pojęcie Wude składa się moralność przejawiająca się w czynach i moralność Ducha. Moralność czynów związana jest z zachowaniami społecznymi, a w szczególności relacjami z Mistrzem, innymi nauczycielami, braćmi i siostrami ze szkoły oraz uczniami innych szkół walki. Typowymi przykładami moralności czynów jest szacunek, pokora, sprawiedliwość, zaufanie i lojalność. Moralność ducha, to wewnętrzna harmonia między emocjami, opanowanie, spokój, wola, wytrwałość, cierpliwość i odwaga.

Moralność czynów

Szacunek - Jingyi (敬意). Szacunek jest jedną z podstawowych wartości Wude i jest podstawą pokojowego współistnienia. Szacunek był należny nie tylko Mistrzowi, braciom, mistrzom innych szkół i systemów ale także rodzinie, przyjaciołom i otoczeniu.

Skromność - Qianxun (谦逊). Z głębokiej skromności wyrasta wola nauki i ciągłego doskonalenia się. Kto jest zadowolony ze swoich obecnych umiejętności nigdy nie osiągnie wysokiego poziomu, ponieważ wiedza i zrozumienie nie mają żadnych ograniczeń. Skromność kontroluje również dumę i arogancję co prowadzi do zrozumienia, że zawsze jest ktoś lepszy i zawsze można nauczyć się wiele od innych.

Sprawiedliwość - Zhengzhi (正直). Sprawiedliwa osoba jest godna zaufania, odpowiedzialna i szczerą w swoich działaniach. Sprawiedliwe postępowanie wzmacnia jasność umysłu i umożliwia skuteczne działanie bez poczucia winy czy żalu. Od Mistrzów Wushu zwłaszcza, ale również od zaawansowanych uczniów wymaga się sprawiedliwego postępowania.

Zaufanie - Xinyong (信用). Zaufanie wzmacnia poczucie pewności i stabilności i jest jedną z fundamentalnych zasad funkcjonowania w społeczeństwie. Zwłaszcza w sztukach walki zaufanie między nauczycielem i uczniem oraz do braci jest szczególnie istotnym elementem. Pozwala ono na poddanie się wymagającemu a czasami wręcz nierozumiałemu na pierwszy rzut oka procesowi nauczania. Zaufanie to wynika ze zrozumienia głębi doświadczenia nauczyciela i jego wiedzy. Pozwala też zawsze wierzyć w dobre intencje otaczających nas osób. Głębokie zaufanie jest wartością która buduje się w czasie.

Lojalność - Zhongxin (忠心). Lojalność jest prekursorem zaufania. W rozumieniu Wu De lojalność nie dotyczy jedynie rodziny i najbliższych ale rozciąga się na relacje z Mistrzem i braćmi. W szerszym pojęciu dotyczy również lojalności wobec Szkoły - guan (馆). Lojalność kreuje zaufanie i szacunek. W chińskiej tradycji, lojalność jest oparta na posłuszeństwie ucznia wobec nauczyciela i jest

warunkiem poważnego treningu Kung Fu. Zazwyczaj uczeń w ciągu całego życia miał jedynie jednego Mistrza a odstępstwa od tej zasady były niezmiernie rzadkie. Do takich wyjątkowych sytuacji dochodziło na przykład kiedy Mistrz - rodzic decydował się przekazać nauczanie syna w ręce innego Shifu, lub gdy wyjątkowo utalentowany uczeń po wielu latach wytrwalej pracy osiągał poziom zbliżony do umiejętności Mistrza. W tym drugim przypadku następowało zazwyczaj „polecenie” ucznia (najczęściej w oficjalnej formie pisemnej) innemu Mistrzowi. Odbывало się to zazwyczaj w obrębie konkretnej linii przekazu danego systemu.

Moralność Ducha

Moralność umysłu jest zespołem cech, które uczeń musi sam wypracować. Dotyczą one nie relacji z otaczającym środowiskiem ale wewnętrznych umiejętności które pozwalają uczniowi osiągnąć wysoki poziom. Zbiór tych cech charakteru determinuje jakość praktyki ucznia. Pozwala mu pokonywać własne ograniczenia i słabości. Do cech tych zaliczamy wolę, wytrzymałość, odwagę, spokój i opanowanie.

Wola - Yizhi (意志). Rozwinięcie silnej woli jest bardzo trudne i wymaga długiego okresu czasu. Wola jest ogniem podsycającym ciężką praktykę Wushu. Ogniem który płonie nieustannie a nie tylko na początku. Nie jest to tak zwany „słomiany ogień” który jasno świeci i szybko znika. Codzienny, trudny, czasami monotony i bolesny trening Wushu wymaga silnej woli by osiągnąć zamierzone cele.

Wytrzymałość - Yili (毅力), **Wytrwałość** - Hengxin (恆心), **Cierpliwość** - Naixin (耐心). Wytrzymałość, wytrwałość i cierpliwość razem tworzą silną wolę. Zbytня pewność siebie, fałszywa ambicja i porównania prowadzić będą do frustracji i rezygnacji. Wytrwałość nie oznacza uporu lub nadmiernej gorliwości, ale raczej powolne, systematyczne dążenie do celu. W treningu Wushu wytrwałość i cierpliwość stanowią bardzo ważne elementy wspierające ćwiczącego. Czasami proces szkoleniowy jest dla ucznia niezrozumiały, monotony, bardzo wyczerpujący zarówno fizycznie jak i umysłowo i niezbędna jest wytrwałość w kontynuowaniu ćwiczeń jak i cierpliwość w uzyskaniu oczekiwanych efektów.

Odwaga - Yongqi (勇氣). Odwaga wymaga siły charakteru, samodzielnego myślenia i poczucia wartości. Odwaga przejawia się wtedy kiedy trzeba stawić czoło trudnym sytuacjom. Czasami trzeba się nią wykazać w z założenia przegranych sytuacjach. Odwaga pozwala aktywnie bronić swoich przekonań i wartości. Pozwala też bronić słabszych. Odwaga nie idzie w parze z zimną kalkulacją. Czasami odwaga jest zgoła szaleńcza. Pozwalała Spartanom stanąć w wąwozie Termopile czy też generałowi Guang Yu zaatakować samodzielnie duże oddziały wroga.

Spokój - Pingjin (平靜). Spokój jest istotnym elementem zachowania zdrowia zarówno fizycznego jak i psychicznego podczas wymagającego treningu Wushu. Jest ściśle związany zarówno z opanowaniem jak i samokontrolą. Spokój pozwala lepiej wykorzystać potencjał organizmu i w bardziej racjonalny sposób podchodzić do ćwiczeń. Jest to cecha która obok umiejętności technicznych i samokontroli określa prawdziwego Mistrza. Wiele osób w obecności Shifu odczuwa spokój a nawet wręcz ukojenie.

Opanowanie - Zilv (自律). Opanowanie jest bardzo ważną cechą adepta Wushu. Pozwala łączyć wszystkie inne cechy zarówno Wude czynów jak i Wude Ducha w jedną całość. Wszystkie umiejętności bez opanowania czyli samokontroli stanowią jedynie bardzo niebezpieczne i nieobliczalne narzędzie walki. Wiele adeptów Wushu na tym etapie szkolenia doznało porażki i pomimo osiągnięcia bardzo wysokiego poziomu Wugong nigdy nie było przez otoczenie jak i potomnych stawiane jako wzór cnót Wude. Opanowanie pozwala nam kontrolować zarówno złość, temperament, jak i wiele innych negatywnych odczuć.

